

Varavaltuutettu Paakkunaisen ja Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite: Omaishoidon neuvottelukunnan perustamisesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle

Me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle perustetaan omaishoidon neuvottelukunta.

Lohjalla on perustettu v. 2009 Suomen ensimmäinen omaishoidon neuvottelukunta, johon on kuulunut mm. viranhaltijoita, luottamushenkilöitä, oppilaitosten sekä omaishoitajien ja etuyhdistyksen edustajia. Toiminta on ollut erinomaista kehittämissyhteistyötä liittyen mm. omaishoitajien valmennuksiin ja vapaan järjestelyihin. Espoossa on toiminut omaishoitajaverkosto, joka on tehnyt yhteistyötä lähinnä toimintojen koordinoinnissa ja ajankohtaisasioiden tiedostuskanavana.

Neuvottelukunnan toiminnalla kehitetään omaishoidon kokonaisuutta, joka huomioi omaishoidon monimuotoisuuden ja eri-ikäisten omaishoitajien ja heidän läheistensä tuen tarpeet. Neuvottelukunta edistää asiakaslähtöisyyttä ja yhteistyöllä löydetään hyviä toimivia käytänteitä, joiden avulla lisätään omaishoitoperheiden jaksamista ja hyvinvointia. Näin ollen palvelujärjestelmä vastaa paremmin asiakkaiden tarpeita sekä voidaan toimia ennaltaehkäisevästi ja kustannustehokkaasti.

Lisäksi omaishoidon toimijoiden yhteistyöllä voidaan vahvistaa tiedonkulkua ja vuoropuhelua. Omaishoidon neuvottelukunta turvaa myös osaltaan, että koko maakunnan omaishoitajat ja heidän tarpeensa otetaan huomioon tasapuolisesti.

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidossa hoivan tarve perustuu hoidettavan henkilön terveydentilan tai toimintakyvyn heikentymiseen tai vammaisuuteen ja se koskettaa kaikenikäisiä henkilöitä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella sopimusomaishoitajia on n. 3500 ja lisäksi pääasiallisia sopimuksettomia omaisiaan auttavia n. 31 000. Omaishoito on merkityksellinen ja kustannustehokas tapa huolehtia läheisestä. Ikääntyneiden sopimusomaishoito maksaa n. 12 000 euroa vuodessa ja tehostettu palveluasuminen n. 63 000 euroa vuodessa.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen päättäjillä ja koko alueella tulee olla selvä käsitys omaishoidon kokonaistilanteesta. Omaishoitoa tulee arvioida ja siihen tulee resursoida riittävästi. Hyvinvointialueellemme tarvitaan selkeä omaishoitostrategia tavoitteineen, jolla omaishoitajien asemaa parannetaan ja yhtenäistetään. Strategian tulee huomioida alueen omaishoidon kokonaistilanne, tuen ja palveluiden tarpeet sekä kehittämiskohteet, jotta palvelut vastaavat joustavasti omaishoitoperheiden erilaisiin tilanteisiin.

Hyvinvointialueella päätetään alueen omaishoidontuen taso, myöntämisperusteet tuen piiriin pääsemiseksi ja omaishoidosta maksettavat palkkiot. Taloudellisen tuen ja palveluiden on oltava suhteessa omaisen antaman hoivan sitovuuteen ja vaativuuteen. Omaishoito yhdessä toimivien palvelujen kanssa siirtää ja jopa ehkäisee raskaamman hoidon tarvetta.

Esitämme aloitteessamme, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle perustetaan omaishoidon neuvottelukunta. Omaishoidon neuvottelukunnassa on mukana hyvinvointialueen omaishoitoyhdistysten edustus, virkamiesedustus, valtuutettuja omaishoidosta vastaavasta lautakunnasta ja tarvittaessa myös muita tahoja.

Ledamot Paakkunainens fullmäktigemotion: Tillsättande av en delegation för närståendevård i Västra Nylands välfärdsområde

Vi som undertecknat motionen föreslår att man tillsätter en delegation för närståendevård i Västra Nylands välfärdsområde.

Finlands första delegation för närståendevård tillsattes i Lojo 2009 och i den har suttit bland annat tjänsteinnehavare, förtroendevalda samt representanter för läroinrättningar, närståendevårdare och en intresseförening. Verksamheten har varit utmärkt utvecklingssamarbete i anknytning till bland annat coachningar och ledighetsarrangemang för närståendevårdare. I Esbo har det funnits ett nätverk för närståendevårdare som har samarbetat främst vid koordineringen av funktioner och som en kommunikationskanal för aktuella ärenden.

I delegationens verksamhet utvecklas närståendevårdens helhet, inom vilken man beaktar närståendevårdens mångfald och behoven hos närståendevårdare i olika åldrar och deras närstående. Delegationen främjar klientorienteringen och genom samarbete tar man fram god praxis, med hjälp av vilket ork och välbefinnande i familjer inom närståendevården kan förbättras. På det här sättet svarar servicesystemet bättre på klienternas behov och kan man agera på ett förebyggande och kostnadseffektivt sätt.

Dessutom är det genom samarbete mellan aktörerna inom närståendevården möjligt att stärka informationsflödet och dialogen. Delegationen för närståendevård säkrar också för sin del att hela landskapets närståendevårdare och deras behov beaktas på ett jämlikt sätt.

Närståendevård betyder att en vårdbehövande äldre, en person med funktionsnedsättning eller en sjuk person får vård och omsorg hemma av en anhörig eller någon annan närstående. I närståendevården grundar sig vårdbehovet på en försämring av den vårdbehövande personens hälsotillstånd eller funktionsförmåga eller på personens funktionsnedsättning och det berör personer i alla åldrar.

I Västra Nylands välfärdsområde finns cirka 3 500 närståendevårdare och därtill cirka 31 000 personer som är sina anhörigas huvudsakliga assistenter utan avtal. Närståendevården är ett betydelsefullt och kostnadseffektivt sätt att ta hand om en närstående. Närståendevård för äldre enligt avtal kostar cirka 12 000 euro per år och serviceboende med dygnetruntomsorg cirka 63 000 euro per år.

Västra Nylands välfärdsområdes beslutsfattare och hela området bör ha en tydlig uppfattning om situationen som helhet inom närståendevården. Närståendevården ska utvärderas och ges tillräckliga resurser. I vårt välfärdsområde behövs en tydlig närståendevårdsstrategi med mål, genom vilka närståendevårdarnas ställning förbättras och förenhetligas. I strategin ska man beakta situationen som helhet inom närståendevården i området, behoven av stöd och tjänster samt utvecklingsobjekt, så att tjänsterna svarar på de olika situationerna i familjerna inom närståendevården.

I välfärdsområdet fattas beslut om nivån på stödet för närståendevård i området, kriterierna för beviljandet av stödet och arvoden som betalas för närståendevård. Det ekonomiska stödet och tjänsterna måste vara i förhållande till hur bindande och krävande omsorgen som den anhöriga ger är. Närståendevård i kombination med fungerande tjänster skjuter upp, kanske till och med förebygger, behovet av tyngre vård.

I vår motion föreslår vi att man tillsätter en delegation för närståendevård i Västra Nylands välfärdsområde. I delegationen för närståendevård deltar representanter från

närståendevårdarföreningarna i välfärdsområdet, tjänstemän, ledamöter från nämnden som ansvarar för närståendevården och vid behov även andra parter.

Allekirjoittajat / Underteckare:

13.6.2023

1. Paakkunainen Lotta, aloitteen jättäjä/inlämnare av motionen

2. Värmälä Johanna

3. Karimäki Johanna

4. Marttila Helena

5. Viljanen Eerikki

6. Jaatinen Anja

7. Metsäkivi Sari

8. Laitinen Veli-Matti

9. Laine Aino

10. Kokko Elina

11. Felipe Sini

12. Kivekäs Liisa

13. Wickström Henrik

14. Gästrin Eva-Lena

15. Järvenpää Kaarina

16. Aittakumpu Birgit

17. Ahjoniemi Heli

18. Salovaara Taru

19. Hiila Eeva

20. Meurman Kristian